

Evlilikte denklik

İzmir'den Kâmuran Erhan: "Evlilikte kız ve erkeğin denk olmasının hükmü nedir? Denk olmak ne demektir? Hangi noktalarda denk olmalıdır?"

Evlilikte denk olmak, evlenecek kız ve erkeğin soy ve sopta, boy ve bosta, yaş ve başta, mal ve mülkte, hür olup olmamakta, servet ve meslekte, din ve inanç anlayışında, huy ve ahlâkta mümkün mertebe birbirine yakın değerler taşıması demektir. Bunlardan en önemlileri dinde ve dindârlıkta denkliktir. Sırayla görelim:

1-Dinde denklik: Evlenecek kız ve erkeğin dinde birbirine denk olması Allah'ın emridir, yani farzdır. Her ikisi de Müslüman veya kadın en azından ehl-i kitap olmalıdır. Müslüman bir erkeğin müşrik bir kadın alması haram olduğu gibi, Müslüman bir kadını müşrik bir erkekle evlendirmek de haramdır.

İlgili âyetler şöyledir:

*"İman etmedikçe putperest kadınlarla evlenmeyin. Beğenseniz bile, putperest bir kadından, imanlı bir câriye kesinlikle daha iyidir. İman etmedikçe putperest erkekleri de (kızlarınızla) evlendirmeyin. Beğenseniz bile, putperest bir kişiden inanmış bir köle kesinlikle daha iyidir. Onlar (müşrikler) cehenneme çağırır. Allah ise, izni (ve yardımını) ile Cennete ve mağfirete çağırır. Allah, düşünüp anlasınlar diye âyetlerini insanlara açıklar."1

*"Zina eden erkek, zina eden veya müşrik olan bir kadından başkası ile evlenmez; zina eden kadınla da ancak zina eden veya müşrik olan erkek evlenir. Bu, müminlere haram kılınmıştır."2

*"Mü'min kadınlardan iffetli olanlar ile daha önce kendilerine kitap verilenlerden iffetli kadınlar da, mehirlerini vermeniz şartıyla, namuslu olmak, zina etmemek ve gizli dost tutmamak üzere size helâldir."3

*"Ey îman edenler! Mümin kadınlar hicret ederek size geldiği zaman, onları, imtihan edin. Allah onların imanlarını daha iyi bilir. Eğer siz de onların inanmış kadınlar olduklarını öğrenirseniz onları kâfirlere geri göndermeyin. Bunlar onlara helâl değildir. Onlar da bunlara helâl olmazlar. Onların (kocalarının) sarf ettiklerini (mehirleri) geri verin. Mehirlerini kendilerine verdiğiniz zaman onlarla evlenmeniz size bir günah yoktur. Kâfir kadınları nikâhınızda tutmayın, sarf ettiğinizi isteyin.

Onlar da sarf ettiklerini istesinler. Allah'ın hükmü budur. Aranızda O hükmeder. Allah bilendir, hikmet sahibidir.”4

2-Dindârlıkta denklik: Evlenecek kız ve erkeğin dindarlıkta, dîni yaşama arzûsunda, âhirete hazırlanma kaygısında, güzel huyda, güzel ahlâkta, edep ve terbiyede, iffet ve nâmûsta, dürüstlük ve doğrulukta, haramlara karşı hassasiyette ve helâlleri tercih etme duyarlılığında, hizmet anlayışında ve usûlünde ve Allah korkusunda birbirine denk olması sünnettir.

İlgili hadisleri buraya alalım. Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtu vesselâm buyurmuştur ki:

*"Dünya metânının en üstünü ve en fazîletlisi sâlih ve dindâr kadındır."5

*"Mü'min'in, Allah korkusundan sonra yararlanacağı en hayırlı şey, sâlihâ bir kadındır."6

*"Kadınlar ile dört tür hasleti için evlenilir: 1-Malı, 2- Soyu, 3-Güzelliği, 4-Dindârlığı. Ey Mü'min! Sen bunlardan dindâr olanını seç! Yoksa fakîrliğe düşersin!"7

*"Kadınları sırf güzellikleri için nikâhlamayınız! Çünkü onların güzelliği onları böbürlenmek ve kibirlenmek gibi tehlikelere sürükleyebilir. Kadınları sırf malları için nikâhlamayınız! Çünkü mal üstünlüğü onları azdırabilir ve isyana sevk edebilir. Lâkin kadınları dindârlıkları için nikâhlayınız! Şüphesiz burnunun bir kısmı kesik, kulağı delik ve teni siyah dindâr bir câriye dindar olmayan hür ve güzel kadından daha efdaldir."8

Bu hadislerin tefsirini yapan Üstad Bedüzzaman nikâhı, insanın en fazla ihtiyâcını tatmin eden kalbe mukabil bir kalp ile sevgilerini, aşklarını ve şevklerini karşılıklı yaşayabilecekleri, lezzetlerde birbirine ortak, gam ve kederde birbirine yardımcı olabilecekleri önemli bir saadet kurumuna atılan adım olarak tanımlar.9

Üstad Hazretlerine göre bu saadet kurumunda kadın ve erkek dindarlıkta, güzel ahlâkta ve Allah korkusunda birbirine denk olmalıdırlar. Ebedî hayatta eşini kaybetmemek için, eşinin dindârlığını örnek alan ve eşini dindârlığı ve güzel ahlâkı için seven erkek dünya-âhiret elemsiz mutluluğu yakalamış demektir. Kocasının dindârlığına bakıp, ebedî hayatta kocasını kaybetmemek için Allah korkusuna ve takvâyâ giren kadın da bahtiyardır, ebedî mutluluğa ulaşmış demektir.

Yoksa, sâlihâ kadını ebedî kaybettirecek sefâhette ve kötü davranışlarda bulunan erkek kendisine yazık etmiş olur. Kadın da, Allah korkusunu yaşamaya çalışan

kocasının izinden gitmemesi nedeniyle, o ebedî arkadaşıını kaybederse kendisine yazık eder. Kadın ve erkek ise birbirinin fısklarını, günahlarını ve kötü davranışlarını taklit ediyorlar ve böylece birbirini ateşe atıyorlarsa, sevgilerine, aşklarına ve mutluluklarına binlerce defa yazık etmiş olurlar.10

Eşinin maddî ve fizikî güzelliğinden ziyâde, huy ve ahlâk güzelliğine, şefkatin madeni ve Rahmetin hediyesi oluşuna sevgisini bağlayan bir erkeğin, eşinden aynı derecede sevgi ve hürmet göreceğini bildiren Üstad Saîd Nursî Hazretleri, bu karşılıklı hürmet ve muhabbetin her iki taraf yaşlandıkça ve çirkinleştikçe artacağını, böylece dünya hayatının da bir mutluluk yumağına döneceğini, yoksa yalnızca sûret güzelliğine bağlanan bir sevginin çok geçmeden bozulacağını ve yerini geçimsizliklere bırakacağını haber verir.11

Üstad Bedüzzaman'ın ifâdesiyle, eşini latîf şefkatine, güzel hasletine, güzel huyuna ve güzel ahlâkına dayalı olarak sevmenin ve böylece eşini günahlara girmekten korumanın âhiretteki neticesi ise, Rahîm-i Mutlak tarafından ebedî Cennette hûrilerden daha güzel, daha alımlı ve daha câzibedâr bir fizikî ve rûhî güzellikle eşinin kendisine ebedî bir eş, latîf bir dost, güzel bir arkadaş ve sâdık bir sevgili olarak verilmesidir.12

Çocuklarımızın böyle büyük mükâfâtlara ermelerini temin için, evliliklerinde dinde ve dindarlıkta mutlaka denklik aramalı, sâir unsurları çok fazla abartmaya değmez görmeliyiz.

Dipnotlar:

- (1) Bakara Sûresi: 221;
- (2) Nûr Sûresi: 3;
- (3) Mâide Sûresi: 5;
- (4) Mümtehine Sûresi: 10;
- (5) İbn-i Mâce, Nikâh, 1856;
- (6) İbn-i Mâce, Nikâh, 1857;
- (7) İbn-i Mâce, Nikâh, 1858;
- (8) İbn-i Mâce, Nikâh, 1859;
- (9) İşârâtü'l-İ'câz, s. 196;
- (10) Lem'alar, s. 257;
- (11) Sözler, s. 587;
- (12) Sözler, s. 591;